

17.01.2018

(Аз катли Мухиддини Олимпур 22 сол пур гардид)

Аксари донишчӯёни махаллаи маъруф ба “Чазира”-и ДДМТ субхи хунини 13-уми декабри соли 1995-ро ёд доранд. Он субхи тираи боронӣ часади Мухиддини Олимпур, маъруфттарин журналисти он айём дар пули назди факултаҳои филология ва журналистикаю шаркшиносӣ меҳобид.

Имрӯз тасвири он сахнаи дахшатбор кори сахлу содда менамояд ва онро кори дасти се-чор котили касбӣ (киллер) мешуморанд. Аммо дар даромадгоҳи факултаҳое, ки аслан бо сухан ва калам кор доштанд, партофтани часади Олимпур ва аз дахонаш парронидани ӯ на танҳо тасвири тасодуфӣ, балки хушдори катъие ба каламбадастони оянда ҳисоб мешуд.

Олимпур аслан на фарзанди ин майдон ва на он майдон буд. Амале, ки шухраташро зиёд кард, омода кардани барномаҳои телевизионие бо номи “Ситораҳои Шарк” буд. Аз Гугуш мегуфт, аз Нодирпур хикоя мекард, розҳои Ахмад Зоҳир мекушод.

Ва ҳатто соли кушта шуданаш, ки дар хиёбонҳои Душанбе хун мерехт, Сатторро ба Тоҷикистон оварда буд.

Албатта, ба кӣ ва кадом кишвар аз хунармандону шоирону нависандагони фирорияшон накл карданаш писанд набуд, дарк кардан кори душворе нест.

Шояд бо назардошти ин ҳафв сентябри соли 1995 Саттор маънидорона дар суҳанронии кӯтоҳе, ки дар “Коҳи Борбад” дошт, аз аҳли толор хоҳиш кард, ки “Олимпурро эҳтиёт кунед”...

Солҳо гузаштанд...

Соли 2001 аз чор нафар котилони Олимпур ду нафар ва баъдтар соли 2005 котили сеюм боздошт шудаву ба курсии айбдорӣ нишастанд ва ба гуноҳи хеш иқро шуданд. Маълум шуд, ки ин куштор бо дасти аъзои ғуруҳи мусаллаҳи нахзатӣ, таҳти фармондеҳии Нозим Юнусов (“Эшони Нозим”) сурат гирифта будааст. Агар ӯ имрӯз зинда мебуд, шояд мегуфт, ки дар навбати худ ин амрро аз кучо гирифтааст. Вале соли 1999, дар натиҷаи як амалиёт кумондони номбурда кушта шуду бо ҳамин асрори кӣ будани фармоишгарро бо худ бурд.

Соли 2012 масъалаи катли Муҳиддини Олимпур дубора дар сарҳати хабарҳо ҷой гирифт. Интизор мерафт, ки ба муносибати 15-солагии Истиклол афви тиллоӣ эълон мегардад. Ба ин муносибат вакили парлумони он замон Муҳиддин Кабирӣ рӯйхате аз 161 нафар размандагони маҳбуси ХНИТ-ро таъсис дода, аз Президент хоҳиш кард, то онҳо афв бишаванд. Ин рӯйхат аввал баъзе аз ҳуди размандагони ХНИТ-ро ба эътироз водор кард. Ба кадом роҳе шикоятҳои собиқ кумондони ХНИТ Садрӣдин Тошев ба расонаҳо роҳ ёфт. Номбурда шиква аз он дошт, ки номи баъзе ду маротиба, - таҳти рақамҳои 57-58-59 ва рақамҳои 98-99-102 оварда шудааст ва номи кумондонҳои ба ХНИТ “хизматкарда” ҷун Нозим Курбоналиев нест. Номҳои тақроршуда дар номаи эътирозии Тошев набуд ва табиист, ин даъвои Тошев рӯзноманигоронро водор кард, то ба ин рӯйхат тавачҷух

намоянд ва фахманд, ки ин “эркахои раиси ХНИТ” кихо хастанд.

Барои рӯзноманигорон шигифтовар он буд, ки номҳои такрорӣ дар он нома ба номи Президент... котилони Мухиддини Олимпур буданд! Чаро Мухиддин Кабирӣ махз ба такрор аз онҳо мегӯяд? Чаро? Ин талаб реша аз кучо мегирифт? Наход рахбари як хизбе, ки дар мукоиса бо дигар сиёсатмадорон миёни доираҳои журналистӣ аз хама фаъол худро ҳисоб мекард ва бисёр меҳост ба журналистон хамеша писандида бошад, дидаву доништа, барои котилони журналисте озодӣ хоҳад, ки Олимпур барои онҳо як идеали зиндагӣ ва эҷод ҳисоб мешавад?

Охир, ҳамон тавре пешвоёни маънавиашон барои онҳо кадрӣ киммат доранд, барои ҳар нафари рӯзноманигор Мухиддини Олимпур ҳамин гуна кадр дорад! Болои ин, набудани ному насаби “кумондони демократ” Махмадрӯзи Искандаров, ки ба мухити журналистон наздиктар буд, аз ХНИТ канор рафта буд, андешаеро кавитар мегардонд, ки ин рӯйхат тасодуф пайдо нашудааст.

Ёдам намеравад, ки он замон Кабирӣ дар аввал изҳор дошта буд, ки ба мушкилиҳои ҳаёти шахсӣ овора буду рӯйхатро муовинонаш омода кардаанд. Баъдтар гуфт, ки рӯйхат саросемавор омода шудааст ва он хама хатои техникӣ аст. Вакте ин андешаро ба яке аз муовинонаш гуфтам, лабханд заду ба суоли ман суол дод:

- Ба андешаи ту, рохбари як хизби сиёсӣ, ки даъвои Ҳукумат дорад, ба хуччати мухиме, ки ба Президент ва чомеа пешниҳод карданӣ аст, нахонда имзо мекунад? Оё намедонад, ки озодии киро меҳаҳад? Дар паси ҳар номи ин рӯйхат нафаре ё манфиате меистад?

Ин факат як мисоли зинда барои онҳое аст, ки бут тарошидан ва бутпарастии дастбӯсиро дӯст медоранд. Ба ранги “галстукҳои аврупой” фирефта мешаванд, хатоеро, ки соли 1992 бо интиҳобашон, - думравӣ аз онҳое, ки афви котилонашонро меҳаҳанд, такрор мекунанд.

Барои мисол, як маърузаи ахири шоир ва журналист Темур Варкӣ дар шаҳри Венаро зикр мекунам. Ҳамкасби мо ба ҳадде дурӯғ мегӯяд, ки хатто ҳамкасбонашро дар ҳолати ногувор мегузорад. Ё даъво мекунад, ки нашрияҳои «Рӯзгор», «Овоза ва ҳақиқат», «Нигоҳ» аз ҷониби Ҳукумат баста шудаанд.

Хушбахтона, соҳибони ин расонаҳо ва доираҳои журналистӣ посухаш доданд, вале фикр мекунам барои “справкаи Кабирӣ” (то ҷое шундаам, агар маълумотномаи ин шахс дар бораи муҳолифи давлат будани паноҳҷӯӣ набошад, касе наметавонад дар Аврупо паноҳгоҳ гирад) барои гирифтани паноҳгоҳи сиёсӣ ба ин ҳад хамкасбони ҳешро тухмат задан нашояд.

Дар ин маврид вобаста ба дигар ҷузъиёти маърузаи Темур Варкӣ журналист Додочони Атовулло менависад: «Яке аз бонувони рӯзноманигори тоҷик, ки ба далели таҳдидҳо мачбур ба тарки Тоҷикистон шуда ва паноҳандагии сиёсӣ дар яке аз кишварҳои урупоӣ дарёфт намудааст, дар як сухбати хусусӣ, барои ман (Темур Варкӣ дар назар аст) накл кард, ки як корманди амниятӣ ўро мачбур ба нишастан дар мошини хидмати худ карда ва чанд соат нагузошта ў аз мошин берун ояд ва хатто иҷозат надода ба хочатхона биравад ва бар ў фишори руҳӣ ворид месохта ва таҳкираш мекарда ва таҳдидаш менамуда, ки ўро дар зерзамини ҚДАМ ва ё дар берун аз шаҳр бурда ва ба номусаш таҷовуз хоҳад кард».

«1. Ин бону кист, ки иҷозаташ надодаанд ба хочатхона биравад, пас чӣ гуна рӯхсат додаанд, ки ба хорича бигурезад?»

2. Агар ин "хонуми озодманиш ва журналисти бебок" гурехтааст ва статуси паноҳандагӣ дар Аврупо гирифтааст, чаро номашро ниҳон медорад ва аз кӣ меҳаросад, ки саргузашташро танҳо ба гӯши Варкӣ мегӯяд? Ё ин саргузашт афсона аст ва ё дар Аврупо ҳам ўро намеомонанд, казои хочат кунанд?»

3. Агар ин бону номусашро ханўз ҳам хифз карда бошад, чаро ҳудаш хомўш аст? Шояд ин саҳифаи ҳасби ҳолаш бехтарин гузориш ё мақолаи ў мешуд. Гуфтани ҳақиқат аз рисолати асосии пешаи журналистист. Дигар ҳама баҳона ё афсона барои паноҳандагӣ гирифтани асту бас!».

Баргардем сари мавзӯ:

Дар ҳамон дархост Кабирӣ ба Президент навишта буд: «Чашни 15- солагии имзои

Созишномаи Сулх ва ризоияти миллӣ бехтарин ва муносибтарин фурсат барои афви ин шаҳрвандон ва хадяи идона ба хазорон падару модар ва фарзандон дар арафаи ин санаи таърихӣ мебошад. Шакке нест, ки ин амали хайр як саҳифаи навро дар корномаи сулхофаринии Шумо ва хотираи неки миллат изофа хоҳад кард»...

Фикр мекунам ин дархост тире буд ба чигари ҳар рӯзноманигоре, ки Олимпурро мешинохт, ҳар нафаре барномаҳои ӯро боре дида буд, ҳар нафаре дар чодаи журналистикаи касбӣ қадам мебардорад.

Хуршед АТОВУЛЛО